

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

2176
21.10.2014
Biroul permanent al Senatului
Bp 517 17.11.2014

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată "*Lege privind modificarea art. 9 alin. (3) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil*", inițiată de domnii senatori PNL Ioan Ghișe și Paul Ichim (Bp. 517/2014).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea dispozițiilor art. 9 alin. (3) din *Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată (în continuare, noul Cod civil)* referitoare la interpretarea legii de către instanță, propunându-se următorul text: "*Instanța aplică prevederile Constituției și legilor pentru cauza dedusă judecătii*". (în prezent, alin. (3) prevede că: "*Interpretarea legii de către instanță se face numai în scopul aplicării ei în cazul dedus judecătii.*").

În *Expunerea de motive*, inițiatorii motivează demersul legislativ prin faptul că, prin dispozițiile în vigoare cuprinse la alin. (3) al art. 9 se încalcă flagrant principiul stabilit la alin. (1) și (2) al aceluiași articol, potrivit cărora interpretarea oficială a unei norme civile poate fi făcută numai de cel care a adoptat-o, judecătorii fiind puși astfel deasupra tuturor cetățenilor.

II. Observații

Precizăm că, potrivit doctrinei¹, interpretarea legii civile este operațiunea logico-rațională de lămurire, explicare a conținutului și a sensului normelor de drept civil, în sensul justei lor aplicări, prin corecta încadrare a diferitelor situații din viața practică în ipotezele care le conțin.

Dispozițiile cuprinse la art. 9 din noul Cod civil a căror marginală este chiar *interpretarea legii*, instituie două forme de interpretare, în funcție de forța interpretării:

- *interpretarea oficială*, prevăzută la alin. (1) și (2) ale art. 9, este interpretarea dată de organul care a adoptat norma, norma legală interpretativă producând efecte cu caracter general și pentru viitor;

- *interpretarea causală*, prevăzută la alin. (3) al art. 9, este realizată de instanța judecătorească, în procesul de aplicare a legii. Astfel, instanța sesizată cu soluționarea unei cauze stabilește circumstanțele cauzei, califică din punct de vedere juridic cauza și procedează la interpretarea normei juridice identificate ca fiind aplicabilă în speță, pentru a emite actul de aplicare a legii, respectiv hotărârea judecătorească. Interpretarea dată legii de instanță prin hotărâre judecătorească este obligatorie numai în cauza dedusă judecătii în care s-a pronunțat.

De altfel, menționăm că, la art. 5 din *Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată*, prin care se instituie îndatorirea judecătorului de a primi și de a soluționa orice cerere de competență instanțelor judecătorești, se prevede și regula, de principiu, potrivit căreia judecătorului îi este interzis să stabilească dispoziții general obligatorii prin hotărârile pe care le pronunță în cauzele ce îi sunt supuse judecătii.

Mai mult, la art. 5 alin. (2) din Codul de procedură civilă se prevede că: *"Niciun judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă"*, iar alin. (3) al aceluiași articol prevede că *"În cazul în care o pricină nu poate fi soluționată nici în baza legii, nici a uzanțelor, iar în lipsa acestora din urmă, nici în baza dispozițiilor legale privitoare la situații asemănătoare, ea va trebui judecată în baza principiilor generale ale dreptului, având în vedere toate circumstanțele acesteia și ținând seama de cerințele echității"*. O dispoziție asemănătoare se află în Codul civil de la 1865. Această regulă, se arată în doctrină², este dictată de interesele ordinii publice și de autoritatea judecătorească.

¹ A se vedea Gh. Beleiu, *Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil*, p.62, Ed. Universul juridic, București, 2007.

² A se vedea N. Popa, M.C.Eremia, S.Cristea, *Teoria generală a dreptului*, ed.2, Ed.All Beck, București, 2005, p.259.

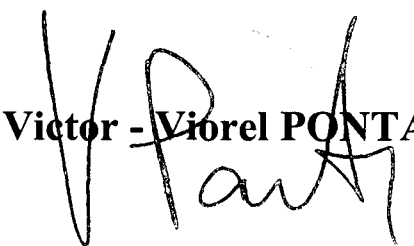
Astfel, în situațiile în care legea nu prevede sau este incompletă ori neclară, judecătorul nu poate refuza să judece, ci va căuta soluția în alte norme de drept asemănătoare sau în principiile generale ale dreptului, deci va recurge la analogia legii sau la analogia dreptului.

Considerăm că, în acest context, norma cuprinsă la art. 9 alin. (3) din noul Cod civil, potrivit căreia judecătorul poate interpreta legea numai în scopul aplicării ei în cauza dedusă judecării, este instrumentul pe care legiuitorul i-l conferă judecătorului și la care acesta recurge pentru a soluționa cererile de competența instanțelor judecătorești.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Victor - Viorel PONTA

**Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului**